

Regionalna platforma Zapadnog Balkana za zastupanje
slobode medija i bezbjednosti novinara
Western Balkan's Regional Platform for Advocating
Media Freedom and Journalists' Safety

ANALIZA POLOŽAJA LOKALNIH JAVNIH EMITERA I PRAVA NOVINARA U MEDIJSKIM ZAKONIMA CRNE GORE

NACRT

**Prof. dr Sandra Bašić Hrvatin
Goran Đurović**

This project is funded by
The European Union

Vlada Crne Gore
Komisija za raspodjelu dijela prihoda
od igara na sreću

Podgorica, Decembar 2017.

Sadržaj

Uvod.....	3
I Položaj lokalnih javnih emitera u medijskim zakonima.....	5
1. Analiza lokalnih javnih emitera u medijskim zakonima u Crnoj Gori (Zakonu o medijima i Zakonu o elektronskim medijima) u dijelu finansijske i upravljačke nezavisnosti.....	5
2. Ključni problemi u odnosu na funkcionisanje i izbor članova Savjeta lokalnih javnih emitera kao i u odnosu na finansiranje lokalnih javnih emitera	7
3. Uporedna iskustva i pregled modela finansiranja i izbora menadžment struktura (Savjeta) u lokalnim javnim emiterima - primjeri dobre prakse	9
4. Pregled EU zakonske regulative	12
5. Preporuke za unapređenje zakonske regulative u oblasti izbora članova Savjeta i u odnosu na finansiranje lokalnih javnih emitera.....	13
II Prava novinara u medijskim zakonima	15
1. Analiza nezavisnosti novinara od upravljačke strukture u Zakonu o medijima i drugim propisima.....	15
2. Ključni problemi u radu novinara	15
3. Primjeri dobre prakse u zemljama Evropske unije u odnosu na autonomiju novinara.....	16
4. Pregled EU legislative.....	18
5. Preporuke za unapređenje zakonske regulative u oblasti zaštite prava novinara	19
Aneksi:	20
1. Predlog izmjena i dopuna Zakona o medijima	20
2. Predlog izmjena i dopuna Zakona o elektronskim medijima.....	22
3. Model odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter. 25	

Uvod

Tokom posljednje decenije, medijske slobode u zemljama Zapadnog Balkana su se pogoršale. Političke i poslovne elite vrše različite oblike direktnih i indirektnih pritisaka prema kritički orijentisanim medijima i novinarima. Zato je Regionalna platforma Zapadnog Balkana za zastupanje slobode medija i bezbjednost novinara osnovana sa ciljem da se stvori povoljan pravni i društveni ambijent za pluralizam medija u zemljama regiona. Ovaj cilj može biti ostvaren jačanjem novinarskih udruženja i sindikata, da postanu efikasni, odgovorni i nezavisni akteri u zastupanju slobode medija i pravnih standarda Evropske unije, kao i prava građana na informisanje i na različite informacije iz različitih izvora.

Platforma je osnovana u januaru 2016. godine uz finansijsku pomoć Evropske unije i u okviru programa podrške EU regionalnim tematskim mrežama organizacija civilnog društva. Nezavisno udruženje novinara Srbije, kao nosilac projekta, Udruženje novinara Bosne i Hercegovine, Sindikat medija Crne Gore, Udruženja novinara Makedonije, Udruženje novinara Kosova i Hrvatsko novinarsko društvo imaju višegodišnji plan, bilateralne i prekogranične saradnje sa jasno definisanim ciljevima: (a) utvrđivanje jakog i efikasnog mehanizma za zaštitu i zalaganje za slobodu izražavanja, prava i bezbjednosti novinara, (b) stvaranje demokratskog radnog okruženja za medije u zemljama Zapadnog Balkana i usaglašenost sa standardima i preporukama EU.

Jedna od aktivnosti u ovom projektu je izrada Analize položaja lokalnih javnih emitera i nezavisnosti novinara u medijskim zakonima Crne Gore.

Cilj ovog dokumenta je da obezbijedi analizu zakonodavnog okvira za medije u Crnoj Gori sa posebnim osvrtom na položaj i nezavisnost novinara kao i finansiranje i upravljačku samostalnost lokalnih javnih emitera. Analiza treba da ukaže i na preporuke za izmjene i dopune medijskih zakona kako bi se unaprijedio položaj novinara i osigurala veća finansijska i upravljačka nezavisnost lokalnih javnih emitera.

Analiza sadrži predlog konkretnih amandmana na Zakon o medijima i Zakon o elektronskim medijima kao i Model odluke o osnivanju lokalnog javnog emitera kojeg donose lokalne samouprave.

Ovaj dokument je urađen na osnovu analize medijskih zakona u Crnoj Gori, odgovora na upitnike koje su dostavili lokalni javni emiteri i praksi i legislativi Evropske unije (posebno Republike Hrvatske i Slovenije) u ovoj oblasti.

Analizu su uradili prof.dr Sandra Bašić-Hrvatini i Goran Đurović.

U ime Sindikata medija Crne Gore
Marijana Camović

Prof.dr Sandra Bašić-Hrvatín je zaposlena na Fakultetu za humanističke studije, Univerzitetu u Primorskom (Kopar). Doktorirala je na komunikacionim studijama na Univerzitetu u Ljubljani. U svom akademskom i profesionalnom radu se bavi medijima i njihovim značajem za razvoj i očuvanje demokratije. Kao nezavisna ekspertkinja je radila na brojnim projektima Evropske komisije, Savjeta Evrope, OSCE, UN, IFJ i brojnih drugih civilno-društvenih inicijativa koje se bave zaštitom novinara i promocijom profesionalnog novinarskog rada. Članica je Međunarodnog press instituta i SEEMO (South East Europe Media Organisation). Učestvovala je kao članica radnih grupa u izradi mnogih propisa u oblasti medijske regulative i novinarske etike.

Goran Đurović je član Savjeta Radio Televizije Crne Gore. U svojstvu člana Savjeta RTCG obavlja i funkciju predsjednika Komisije za predstavke i prigovore slušalaca i gledalaca. Diplomirao je na Pravnom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Kao član radnih grupa koje je obrazovalo Ministarstvo kulture učestvovao je u izradi Zakona o javnim radio-difuznim servisima Crne Gore u 2008. godini i u izradi Zakona o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima i Zakona o javnim servisima RTCG u 2014-2015. godini. Pripremio je više analiza primjene medijskih zakona i funkcionisanja regulatorne agencije i predloge za unapređenje medijske regulative u Crnoj Gori. Rukovodi projektima Evropske unije posvećenim tehničkoj pomoći razvoju organizacija civilnog društva. Od 1999. do 2009. godine radio je u Centru za razvoj nevladinih organizacija na pozicijama programskog i izvršnog direktora. Trener je i konsultant u oblasti organizacijskog razvoja. Učestvovao je u izradi najznačajnijih propisa i strateških dokumenata koji se odnose na rad i razvoj nevladinih organizacija u Crnoj Gori.

I Položaj lokalnih javnih emitera u medijskim zakonima

1. Analiza lokalnih javnih emitera u medijskim zakonima u Crnoj Gori (Zakonu o medijima i Zakonu o elektronskim medijima) u dijelu finansijske i upravljačke nezavisnosti

Položaj lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori regulisan je Zakonom o medijima (Sl. list RCG 51/2002 i 62/2002) i Zakonom o elektronskim medijima (Sl.list CG, br. 46/10, 40/11, 53/11, 055/16). Ovaj propis donijet 2002. godine nije doživio ozbiljnije izmjene i dopune do danas. Zakon o medijima propisuje opšte odredbe kojima se uređuju obaveze osnivača medija, distribucija medija, obaveznom objavljivanju važnih podataka o osnivačima, pravima i obavezama u informisanju, pravu na ispravku i odgovor, kaznenim odredbama. U članu 8 Zakona o medijima propisano je da se elektronski mediji osnivaju u skladu sa zakonom kojim se uređuje rad elektronskih medija. Zakon o elektronskim medijima uređuje sva značajna pitanja u vezi osnivanja, emitovanja, prava i obaveza elektronskih emitera, uspostavljanja i nadležnosti Agencije za elektronske medije, upravljačke strukture Agencije, vršenje nadzora nad sprovođenjem zakona, oduzimanjem odobrenja za emitovanje, prekršajnim kaznama. U članu 70 ovog Zakona propisane su vrste elektronskih emitera koji su razvrstani na komercijalne, neprofitne i javne emitere.

U članu 73 Zakona o elektronskim medijima propisano je da javni emiteri mogu biti: nacionalni javni emiter, čiji je osnivač država; **regionalni javni emiter, čiji su osnivači više jedinica lokalne samouprave; lokalni javni emiter, čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave.**

Lokalni javni emiteri dužni su da obezbijede kvalitetan prijem radijskog ili televizijskog programa za najmanje 85% stanovništva jedinice lokalne samouprave na čijoj teritoriji se emituje program (lokalna pokrivenost javnog emitera).

Ostvarivanje javnog interesa propisano je članom 74 zakona. Javni emiteri su dužni da proizvode i emituju radijske i/ili televizijske programe sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječjim, zabavnim, sportskim i drugim programskim sadržajima, kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja. U cilju ostvarivanja javnog interesa u oblasti informisanja javni emiteri su dužni da:

- 1) samostalno i nezavisno proizvode, uređuju i emituju programe koji nijesu u službi političkih, ekonomskih ili drugih centara moći;
- 2) objektivno i pravovremeno informišu javnost o političkim, privrednim, kulturnim, obrazovnim, naučnim, sportskim i drugim značajnim događajima i pojavama u zemlji i inostranstvu;

- 3) proizvode i emituju programe namijenjene različitim segmentima društva, bez diskriminacije, posebno vodeći računa o specifičnim društvenim grupama kao što su djeca i omladina, pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osobe sa invaliditetom, socijalno i zdravstveno ugroženi i dr;
- 4) njeguju kulturu javne komunikacije i jezičke standarde;
- 5) proizvode i emituju programe koji izražavaju crnogorski nacionalni i kulturni identitet i kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 6) proizvode i emituju programe na jezicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na područjima na kojima žive;
- 7) u vrijeme predizborne kampanje, na osnovu posebnih pravila, obezbjeđuju ravnopravno predstavljanje političkih stranaka, koalicija i kandidata koji imaju prihvaćene kandidature i izborne liste;
- 8) međusobno sarađuju i razmjenjuju programske sadržaje koji su od interesa za građane Crne Gore”.

Članom 75 Zakona o elektronskim medijima propisano je osnivanje javnih emitera koje može biti zakonom, za teritoriju Crne Gore (nacionalni javni emiteri); odlukom dvije ili više skupština jedinica lokalne samouprave za njihovu teritoriju (regionalni javni emiter); odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave za njenu teritoriju (lokalni javni emiter).

Članom 76 Zakona propisano je da se javni emiteri finansiraju iz budžeta Crne Gore, odnosno budžeta jedinice lokalne samouprave i drugih izvora, u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom. Istim članom je propisano da se budžetom Crne Gore, odnosno budžetom jedinice lokalne samouprave obezbjeđuje dio finansijskih sredstava za ostvarivanje Ustavom i zakonom zajamčenih prava građana na informisanje, bez diskriminacije, po osnovu programskih sadržaja koji su značajni za:

- 1) ostvarivanje prava na javno informisanje i obavještanje građana Crne Gore, ostvarivanje prava pripadnika manjinskih naroda u Crnoj Gori i pripadnika drugih manjinskih nacionalnih zajednica i crnogorskih zajednica u inostranstvu;
- 2) ostvarivanje ljudskih i političkih prava građana i unaprjeđivanje pravne i socijalne države i civilnog društva;
- 3) razvoj kulture, nauke, obrazovanja i umjetnosti;
- 4) očuvanje crnogorskog nacionalnog i kulturnog identiteta i kulturnog i etničkog identiteta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica;
- 5) podsticanje kulturnog stvaralaštva;
- 6) informisanje lica oštećenog sluha i vida.

Takođe, članom 76 zakona je propisano da se budžetom Crne Gore, odnosno budžetom jedinice lokalne samouprave obezbjeđuje dio finansijskih sredstava za programske sadržaje na albanskom i romskom jeziku.

Vlada, odnosno jedinica lokalne samouprave i javni emiter ugovorom uređuju međusobna prava i obaveze u vezi sa korišćenjem budžetskih sredstava koja moraju da budu

definisana u ugovoru, na način koji odgovara stvarnim troškovima potrebnim za realizaciju obaveza utvrđenih zakonom.

Zakon o elektronskim medijima u članu 76 propisuje da način i uslovi obezbjeđivanja sredstava ne smiju uticati na uredničku nezavisnost i samostalnost javnog emitera.

U članu 77 Zakona određuju se organi upravljanja u javnim emiterima, a to su savjet javnog emitera i direktor. Istim članom propisano je da se osnivačkim aktom javnog emitera propisuju način imenovanja, izbora, odlučivanja i nadležnosti savjeta i direktora i druga pitanja od značaja za rad javnog emitera.

U članu 78 Zakona propisano je da savjet javnog emitera zastupa interese građana Crne Gore, odnosno jedinice/jedinica lokalne samouprave na čijoj teritoriji se emituje njegov radijski i/ili televizijski program. U istom članu je određeno da je savjet javnog emitera funkcionalno nezavisan od bilo kog državnog organa, kao i od svih pravnih i fizičkih lica koja se bave djelatnošću proizvodnje, prenosa i emitovanja radijskog i televizijskog programa ili sa njom povezanim djelatnostima. Savjet javnog emitera na nacionalnom nivou može imati do devet članova, a na lokalnom ili regionalnom nivou do pet članova, uz uslov da broj članova savjeta bude neparan.

2. Ključni problemi u odnosu na funkcionisanje i izbor članova Savjeta lokalnih javnih emitera kao i u odnosu na finansiranje lokalnih javnih emitera

- Zakon o elektronskim medijima predviđa finansiranje javnih emitera iz državnog budžeta i budžeta lokalnih samouprava. Ovaj propis ne ustanovljava obavezu utvrđivanja najmanjeg iznosa dijela opšteg budžeta koji treba biti utvrđen zakonom (kod državnog javnog emitera) i odlukama o osnivanju (kod lokalnih javnih emitera). Bez stvaranja obaveze u samom Zakonu o elektronskim medijima da se zakonom o državnom javnom servisu i odlukama o osnivanju lokalnih javnih emitera propiše najmanji iznos opšteg dijela budžeta za finansiranje ostvarenja javnog interesa, umanjuje se mogućnost da javni emiteri ostvare svoju ulogu u društvu. Problem finansijske održivosti državnog javnog emitera Radio i Televizija Crne Gore u značajnom obimu je manji jer je izmjenama ovog propisa u 2016. godini utvrđenja obaveza (Zakon o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore, Službeni list Crne Gore, br. 079/08 od 23.12.2008, 045/12 od 17.08.2012, 043/16 od 20.07.2016, 054/16 od 15.08.2016) da se RTCG finansira iz budžeta Crne Gore za ostvarivanje osnovne djelatnosti sa sredstvima na godišnjem nivou u visini od 0,3% BDP (bruto domaćeg proizvoda), čiju procjenu utvrđuje Vlada usvajanjem smjernica makroekonomske i fiskalne politike. Slična odredba ne postoji u odlukama o osnivanju lokalnih javnih emitera pa su problemi u održivosti lokalnih emitera veoma izraženi. Ukoliko bi finansiranje lokalnih javnih emitera bilo regulisano i zavisilo samo od ugovora lokalne samouprave i javnog emitera, to bi predstavljalo veliku nesigurnost za lokalnog javnog emitera jer bi se visina sredstava mijenjala od situacije do

situacije i isključivo bi zavisila od volje vlasti u lokalnoj samoupravi. Direktivom 2010/13/EU Evropskog parlamenta i Savjeta (Direktiva o audiovizuelnim medijskim servisima) stvorena je obaveza efektivnog, održivog, finansiranja javnih servisa kako se ne bi vršio politički uticaj na njihov rad. U prethodnom periodu uočljive su različite prakse lokalnih samouprava u finansiranju lokalnih javnih emitera koje su uslovljene veličinom budžeta lokalnih samouprava, ali i vrstom emitera (radio ili televizija).

Tabela 1: Prikaz budžeta i izdvajanja za javne emitere u periodu 2015-2017. godina¹

Opština	2017. godina			2016. godina			2015. godina		
	Budžet opštine	Budžet emitera	Procenat u odnosu na budžet	Budžet opštine	Budžet emitera	Procenat u odnosu na budžet	Budžet opštine	Budžet emitera	Procenat u odnosu na budžet
Berane	7.480.000	100.000	1,4%	6.673.500	100.000	1,5%	10.453.174	110.000	1,1%
Tivat				18.217.000	219.630	1,21%	18.548.651	268.637	1,45%
Budva		700.000	1,89%	39.976.000	620.000	1,55%	34.388.271	580.000	1,69%
Rožaje	6.505.000	175.000	2,69	7.050.000	155.000	2,20%	7.757.341	140.000	1,80%
Kotor		160.000	0,78%	18.217.000	130.000	0,71%	18.548.651	110.000	0,59%
Herceg Novi		200.000	0,99%	17.125.000	200.000	1,17%	11.209.232	200.000	1,78%
Pljevlja				19.260.865	241.000	1,25%	11.070.160	237.000	2,14%

¹ Podaci su dobijeni od direktora i glavnih i odgovornih urednika lokalnih javnih emitera. Sindikat medija Crne Gore poslao je upitnik na e-mail adrese svih LJE a odgovore je poslalo njih sedam i oni su predstavljeni u tabeli.

- Nezavisnost upravljanja javnog emitera zavisi od strukture članova najvišeg upravljačkog organa i procedure njihovog izbora. Ukoliko članove savjeta javnog emitera imenuju organizacije ili institucije koje su pod uticajem političkih partija, izvršnih organa ili ekonomskih centara moći, prostor za uticaj na uređivačku politiku javnog emitera je veoma izražen. Savjet javnog emitera na kojeg uticaj imaju politički centri moći izabraće po pravilu za direktora osobu koja će zapravo biti transmisija političkih interesa. Članovi savjeta lokalnih emitera uglavnom su predstavnici javnih ustanova koje je osnovala lokalna samouprava i koji se finansiraju iz budžeta lokalne samouprave. Prema podacima prikupljenim od lokalnih javnih emitera, u svim postojećim lokalnim javnim emiterima većinu članova savjeta čine predstavnici lokalnih ili državnih javnih ustanova. U toj situaciji vjerovatan je uticaj političkih partija koje vrše vlast na rad javnog emitera, jer će predstavnici javnih ustanova slijediti politiku onih koji su ih imenovali, a koji su opet u direktnom podređenom položaju kroz sistem finansiranja iz lokalnog ili državnog budžeta. Princip zavisnosti od finansiranja koji važi kod javnih ustanova i javnih preduzeća, može se primijeniti i kod organizacija civilnog društva koje se dominantno (iznad 50%) finansiraju iz državnog ili budžeta jedinica lokalne samouprave. Nevladine organizacije kojima je osnovni (vrlo često i jedini) izvor finansiranja projekata budžet lokalne samouprave, podložne su uticaju predstavnika vlasti pa se tako i preko članova koje imenuju ovakve organizacije može izvršiti uticaj na izbor direktora odnosno uticati na uređivačku politiku javnog emitera.

3. Uporedna iskustva i pregled modela finansiranja i izbora menadžment struktura (Savjeta) u lokalnim javnim emiterima - primjeri dobre prakse

EU nema jedinstveni model koji bi se aplicirao na ustanovljenje, vođenje ili finansiranje javnih medija. Možemo reći, da postoji toliko modela koliko je država članica. Svaki od tih modela se temelji na određenim standardima koji su formalizovani u Amsterdamskom protokolu i Komunikaciji o pravilima za dodjelu državnih pomoći koji su detaljnije predstavljani u sljedećem poglavlju. Isto tako ne postoji jedinstveni model osiguravanja medijskog pluralizma (njegove geografske dimenzije) na regionalnom i lokalnom nivou. Već na primjeru osnivanja takvih emitera vidimo da lokalni javni emiteri koji trenutno djeluju u Crnoj Gori predstavljaju specifikum koji EU kao takav ne poznaje. Status lokalnog (ili regionalnog) javnog emitera je organizacijski uređen unutar nacionalnog javnog emitera (ili se radi o lokalnim i regionalnim programima koji su dio nacionalnog javnog emitera ili o posebnim organizacijskim jedinicama koje građanima osiguravaju lokalne informacije opet unutar nacionalnog javnog emitera). Postoje različiti organizacijski oblici za lokalne i regionalne javne emitere od koji su svi prilagođeni potrebama pojedinih država članica. Ti emiteri mogu biti komercijalna preduzeća koja su dobila koncesije za emitovanje na lokalnom i regionalnom nivou sa ciljem, da

zadovoljavaju potrebe po programskim sadržajima lokalnog stanovništva, to mogu biti neprofitni mediji, koji se finansiraju iz posebnih fondova i svih ostalih oblika finansiranja (donacije, sponzorstvo, oglašavanje), to mogu biti mediji zajednice (*community media*) koji se finansiraju iz donacija svojih gledalaca ili slušalaca. Opšti pojam za te medije, koji se ustalio u terminologiji (pravnoj i akademskoj) je “treći medijski sektor” kao poveznica između javnih i komercijalnih medija.²

U nastavku predstavljamo nekoliko nacionalnih modela od kojih ni jedan nije neposredno primjenljiv i uporediv sa položajem javnih emitera u Crnoj Gori, iako nam pomaže da razumijemo u kolikoj mjeri sve države daju veliku pažnju upravo trećem medijskom sektoru.

Francuska ima gotovo 700 radio zajednica (*radios locales associatives*) što ih stavlja u zasebnu kategoriju pozitivnog medijskog zakonodavstva. Definisani su kao neprofitni (nekomercijalni) čime se kvalifikuju za novčane podrške koje dodjeljuje Fond za lokalne radije, FSER. Jedinstven je po svojem načinu rada budući da se sredstva Fonda prikupljaju od posebnog poreza koji se obračunava na radijsko i televizijsko oglašavanje. Prema mišljenju svoje krovne institucije, Saveza slobodnih radija (*Confederation Nationale de Radio Libres* ili CNRL), ovaj model finansiranja donosi radijima (relativnu) nezavisnost od lokalnih organa uprave, odnosno političkog i ekonomskog (privrednog) uticaja na programske sadržaje, što daje dignitet cijelom sektoru. Problem nastaje u odnosu lokalnih vlasti koje ne vide neposrednu vezu sa djelovanjem lokalnih radija jer ga same ne finansiraju, što znači da ne osjećaju posebnu obavezu da dodatno pomažu radio zajednice na svom području³ (Pryce-Davies i Tacchi, 2001: 34).

Francuska programom COSIP sufinansira audiovizuelne programske sadržaje koji su od posebnog javnog interesa za društvo (radi se o programskim sadržajima koje spadaju u javnu službu). Sredstva dijeli *Centre national du cinéma et de l'image animée* (CNC). Iz tih sredstava se ne finansiraju informativni i sportski programi, zabavni sadržaji ili različiti rijaliti programi.⁴ Sredstva za finansiranje CNC dobija posebnim namjenskim porezom koji plaćaju svi koji nude audiovizuelne usluge, bez obzira na to na kojoj platformi ih nude potrošačima medijskih sadržaja.

I **Holandija** ima sektor lokalnih radija i televizija (tzv. *locale*). Ti mediji se finansiraju iz sredstava na lokalnom nivou na način, da recimo lokalna zajednica uvede svojevrsnu taksu kao podršku mediju zajednice na svom području. Dozvolava za emitovanje se obično dodjeljuje na pet godina. Inače, Holandija ima razvijen sistem finansijske pomoći za medijsku produkciju (ne finansira se institucija nego program). Za te namjere djeluju tri fonda. Prvi je medijski fond koji finansira kulturnu produkciju koja je namijenjena emitovanju na programima javnih emitera. Januara 2017. godine je funkcije tog fonda preuzeo regulator javne televizije *Nederlandse Publieke Omroep*. Drugi fond je *CoBo* koji podržava koprodukciju filmske produkcije. Postoji i treći fond čija sredstva su isključivo namijenjena za finansiranje novinarstva i promociju

2 Odličan pregled djelovanja tog sektora je napravila dr Marina Mučalo sa Fakulteta političkih nauka u Zagrebu. Vidi *Community radio: razvoj i perspektive neprofitnih medija*. Tekst smo dobili neposredno od autorke.

3 Price-Davies, Eryl, Tacchi, Jo (2001): *Community radio in global context: a comparative analysis*. UK: Community Media Association (CMA). Dostupno na:
http://www.amarc.org/documents/articles/Community_Radio_Global.pdf /dostup 19.11.2017

4 <http://www.cnc.fr/web/fr/faq/dostup> 19.11.2017

autonomnosti, pluralnosti, profesionalizma i kvaliteta novinarskog rada. Taj fond nudi pomoć medijima koji se nađu u finansijskim poteškoćama i sredstva se dodjeljuju samo za ograničeno vrijeme da ne bi medij postao zavisian od državne pomoći.⁵

Velika Britanija ima veoma razvijeno tržište lokalnih i regionalnih emitera. Svi oni su formalno-pravno u privatnom vlasništvu, osim što u koncesiji imaju naveden određeni postotak programskih sadržaja koji moraju biti namijenjeni zadovoljavanju javnog interesa na području informisanja.

Analize tržišta pokazuju, da upravo među lokalnim i regionalnim emiterima dolazi do najviše koncentracije medijskog vlasništva koja ozbiljno ugrožava informativne potrebe lokalnog stanovništva po specifičnim, samo njima namijenjenim programskim sadržajima.

Kao što vidimo iz ovog kratkog pregleda, svaka država pokušava na svoj način obezbjediti dodatna sredstva za finansiranje posebnih programskih sadržaja koji su u javnom interesu. Svi ti „modeli” se bitno razlikuju od položaja lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori. Možda su najbliže njihovom položaju lokalni i regionalni radijski i televizijski program od posebnog značenja (*programi posebnega pomena*) koji djeluju u Sloveniji.

U **Sloveniji** javnu funkciju na području radijskih i televizijskih programa obavlja javni zavod RTV Slovenija. Status programa od posebnog značenja (PPP) se dodjeljuje na osnovu Zakona o medijima (članovi 77., 79., 80. i 81 – zavisno od statusa – lokalni, regionalni, studentski i neprofitni). Republika Slovenija iz državnog budžeta sufinansira djelovanje tih programa na osnovu člana 82 istog zakona. Na osnovu posebnog Pravilnika (*Pravilnik o programih posebnega pomena, Uradni list RS, št. 85/02*) se detaljnije određuju mjerila za definisanje lokalnih i regionalnih sadržaja kao i postupci prema kojima se dobija status. Prema podacima AKOS (*Agencije za komunikacijska omrežja in storitve*) koja reguliše i nadzire djelovanje svih emitera, u Sloveniji se trenutno emituje 90 radijskih i 90 televizijskih programa. Među njima je 25 radijskih programa sa statusom posebnog značaja (7 spada u sistem javnog RTV sistema, 8 je regionalnih, 8 lokalnih, jedan je studentski i jedan neprofitni) i 16 televizijskih (6 programa emituje RTV Slovenija, 3 su regionalna, 6 lokalni i jedan ima status neprofitnog). Svi ti programi se finansiraju na godišnjem javnom konkursu koji vodi Ministarstvo kulture kao resorno ministarstvo. Na konkursu iz 2015. godine je za te programe bilo namijenjeno 1,9 miliona eura. Moramo dodati, da su po svojoj vlasničkoj strukturi svi ti programi u privatnom vlasništvu (osim studentskog radija Radio Študent koji ima organizacijski oblik zavoda). Dakle, država dijeli državnu pomoć privatnim emiterima bez jasno definisanih kriterijuma, bez jasne kontrole efikasnosti i namjenskog korištenja tih sredstava kao što to određuju pravila EU.⁶

5 <https://www.government.nl/topics/the-media-and-broadcasting/contents/funds-for-the-media> /dostup 19.11.2017

6 Analiza slovenačkog primjera temelji se na dokumentu kojeg je pripremila posebna komisija stručnjaka imenovana sa strane ministra za kulturu za potrebe pripreme medijske strategije. Slovenija još uvijek nema medijske strategije i pokušaj ministarstva da uskladi dokument koji bi prošao međuresorsko usklađivanje na Vladi je propao. Dokument koji je pripremila Komisija je dostupan na internet stranici slovenačkog Ministarstva kulture. Dostupno na:
http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/Fotogalerija/2016/junij/MED-STRAT_Strategija5-2_26.5.2016-L.pdf /dostup 19.11.2017.

U izvještaju stručne komisije koja je dijelila ta sredstva za 2015. godinu je zapisano: da ciljevi konkursa nisu bili ispunjeni, da građani nisu bolje i svestrano informisani, da u društvu nema većeg pluralizma i raznolikosti medijskih sadržaja i da mediji ne zapošljavaju mlade novinare (sve su to bili kriterijumi za dodjelu sredstava). Komisija Ministarstva koja je pripremila ishodišta za novu medijsku strategiju je između ostalog predlagala, da se programi od posebnog značenja moraju organizacijski (po svojoj vlasničkoj strukturi) preoblikovati u neprofitne organizacije koje bi sva sredstva državne pomoći koristila isključivo za produkciju programskih sadržaja.

Iz svega što smo do sada predstavili je jasno, da se lokalni i regionalni javni emiteri u Crnoj Gori moraju pravno i formalno tretirati kao javni mediji na nacionalnom nivou. To znači, da se s posebnom odlukom lokalne zajednice (na približno isti način kao što to određuje zakon za RTV Crne Gore) jasno odredi statusni oblik, način imenovanja članova savjeta (prilagođeno lokalnom nivou), način kontrole nad ispunjavanjem programskih ciljeva u trošenju javnih sredstava. Odgovornost lokalnih i javnih emitera mora biti identična odgovornosti nacionalnog javnog emitera, što uključuje i kvalitet programskih sadržaja, profesionalnost i transparentnost trošenja javnih sredstava. Kako se lokalni javni emiteri finansiraju iz lokalnih budžeta i za njih jednako važe evropska pravila o korišćenju državnih pomoći.

4. Pregled EU zakonske regulative

EU zakonska regulativa koja uređuje djelovanje javnih medija temelji se na Amsterdamskom protokolu o djelovanju sistema javnih emitera u državama članicama (*Amsterdam Protocol*) i Komunikaciji Evropske komisije o korištenju državnih pomoći prilikom finansiranja javnih emitera (*Communication on state aid*).⁷

Protokol jasno navodi, da je sistem javne radiodifuzije u državama članicama neposredno povezan sa demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama svakog društva, kao i potrebi očuvanja medijskog pluralizma. Komisija tako Protokolom omogućava državama članicama da javnim emiterima koji djeluju u njihovim državama osigura sredstva za njihovo djelovanje prilikom ispunjavanja svojih, zakonom definisanih javnih obaveza. Dakle, Komisija smatra da se radi o specifičnom obliku državne pomoći kojim se građanima preko djelovanja javnih emitera osiguravaju prava na kvalitetne informacije i sve programske sadržaje koji su u javnom interesu.

Komunikacija, koja je bila prihvaćena približno deceniju kasnije, veoma precizno određuje na koji način i pod kojim uslovima se novac iz javnih sredstava namijenjen za finansiranje javnih emitera mora trošiti, da to ne bi uticalo na pravila poštene i nediskriminatorske tržišne utakmice. Položaj i status lokalnih javnih emitera u Crnoj Gori mora, dakle, poštovati ista pravila

⁷ **Protocol to the Amsterdam Treaty June 1997 on public service broadcasting** dostupno na: <http://epceurope.eu/protocol-to-the-amsterdam-treaty-june-1997-on-public-service-broadcasting/> dostup 19.11.2019. **Communication from the Commission on the application of State aid rules to public service broadcasting** (Text with EEA relevance) 2009/C 257/01 dostupno na: [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52009XC1027\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52009XC1027(01)) dostup pristupljeno 19.11.2017

finansiranja i trošenja javnih sredstava koja važe za bilo koji oblik državne pomoći na području javne radiodifuzije. U praksi to znači, da njihov obim javne funkcije (*public remit*) mora biti definisan zakonom ili odgovarajućim pravnim aktom, da obim finansiranja mora odgovarati izvršavanju javne funkcije, te da programska ponuda tih emitera zbog svog specifičnog položaja na tržištu ne smije predstavljati nelojalnu konkurenciju ostalim emiterima. Sa tom *Komunikacijom* Komisija ni na koji način ne prejudicira pravne oblike pomoću kojih države članice uređuju status javnih emitera, ali upozorava da se pri njihovom finansiranju i djelovanju moraju uvažavati određena pravila. Crna Gora ima jedinstvenu situaciju na području javne radiodifuzije jer pored nacionalnog javnog emitera ima i određen broj lokalnih emitera koji imaju „koncesiju” (podijeljeni mandat javne funkcije od strane države, odnosno lokalne samouprave) sprovođenja javne funkcije na lokalnom nivou. Takav položaj unutar šireg sistema javne radiodifuzije mora se temeljiti na jednakom položaju (organizacijskom, finansijskom i strukturnom) koji važi i za nacionalnog javnog emitera. U praksi to znači, da se tijela zadužena za nadzor i vođenje tih emitera moraju oblikovati i birati pod istim ili sličnim postupcima koji važe za RTCG.

5. Preporuke za unapređenje zakonske regulative u oblasti izbora članova Savjeta i u odnosu na finansiranje lokalnih javnih emitera

Finansiranje lokalnih javnih emitera:

- Zakon o elektronskim medijima ne propisuje obavezu osnivanja lokalnih javnih emitera od strane lokalnih samouprava tako da od volje isključivo lokalnih samouprava zavisi da li će biti uspostavljeno lokalno javno glasilo. Sa druge strane, ukoliko lokalna samouprava procijeni da je neophodno osnovati lokalni javni emiter, onda je neophodno osigurati njegovo finansiranje na način koji će obezbijediti što veći stepen samostalnosti u radu. Zakonom o elektronskim medijima neophodno je propisati obavezu da lokalne samouprave koje osnivaju lokalni javni emiter moraju u samoj odluci, koju usvaja lokalna skupština, utvrditi minimalan iznos opšteg godišnjeg budžeta koji se usmjerava za finansiranje lokalnog emitera u cilju ostvarenja javnog interesa utvrđenog zakonom. Na ovaj način se povećava sigurnost i nesmetano djelovanje lokalnog javnog emitera koji neće zavisiti od procjene i potreba političkih partija koje vrše vlast. Samo obezbjeđena i unaprijed poznata minimalna sredstva za ostvarenje misije javnog emitera osiguravaju visok stepen nezavisnosti lokalnih emitera i poštovanje profesionalnih standarda. Važno je napomenuti da uvođenje minimalnog iznosa (procenta) opšteg godišnjeg budžeta lokalne samouprave je samo garancija da će lokalni emiter moći da funkcioniše nesmetano, a da ukoliko to okolnosti dozvole, kroz ugovor javnog emitera i lokalne samouprave se mogu predvidjeti i dodatna sredstva kojima će se na bolji način doprinijeti ostvarenju javnog interesa.

- U Zakonu o elektronskim medijima potrebno je dodati posebno poglavlje kojim se propisuje sadržaj odluka koje donose lokalne skupštine, a kojima se uspostavlja lokalni javni emiter. Na ovaj način se osigurava uniformnost u regulisanju ove materije u svim lokalnim samoupravama i olakšava vršenje nadzora Agencije za elektronske medije u dijelu ostvarivanja zakonom propisanih obaveza javnih emitera. Takođe, neophodno je propisati obavezu da prije donošenja odluka o osnivanju lokalnih javnih emitera, jedinica lokalne samouprave mora pribaviti mišljenje Agencije za elektronske medije u vezi sa ispunjenošću zakonskih obaveza u pogledu sadržaja same odluke o osnivanju.

Izbor članova Savjeta lokalnog javnog emitera

- Neophodno je Zakonom o elektronskim medijima propisati koje organizacije mogu predlagati članove najvećeg upravljačkog tijela kod javnih emitera. Potrebno je afirmisati iskustva Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG. Članovi Savjeta RTCG u najvećem broju predlažu organizacije civilnog društva. Potrebno je dodatno unaprijediti rješenja iz Zakona o nacionalnom javnom emiteru RTCG i propisati Zakonom o elektronskim medijima da organizacije civilnog društva koje se ne finansiraju dominantno (preko 50% godišnjeg budžeta u prethodne 3 godine) iz državnog budžeta ili budžeta lokalne samouprave predlažu članove savjeta lokalnih javnih emitera. Organizacije koje ispunjavaju ovaj najznačajniji kriterijum (nevladine organizacije, sindikati, sportske organizacije, organizacije poslodavaca, itd.) daju veći stepen vjerovatnoće da će predložiti kandidate koji će slijediti interese javnosti, a ne političkih ili ekonomskih centara moći. Dobra praksa sa državnog nivoa i Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore treba prenijeti i na lokalni nivo. U savjetima lokalnih javnih emitera poželjno je da jedan član bude iz sindikalnih organizacija koje učestvuju u radu Socijalnog savjeta. Ukoliko bi se zadržalo postojeće stanje u kojem članove savjeta lokalnih emitera predlažu državna ili lokalna javna preduzeća i javne ustanove, onda se ne može govoriti o nezavisnosti uređivačke politike. Samo dovoljno samostalan savjet javnog emitera može da izabere direktora koji će voditi računa o potrebama zajednice, a ne političkih partija koje imenuju odgovorna lica i upravljaju javnim ustanovama i javnim preduzećima.

II Prava novinara u medijskim zakonima

1. Analiza nezavisnosti novinara od upravljačke strukture u Zakonu o medijima i drugim propisima

Položaj novinara i njihova prava i obaveze kao i zaštita od uticaja upravljačke strukture i oglašivača nisu posebno uređena Zakonom o medijima (Sl. list RCG 51/2002 i 62/2002) i Zakonom o elektronskim medijima (Sl. list CG, br. 46/10, 40/11, 53/11, 055/16). Od svih medijskih propisa u Crnoj Gori jedino se u članu 14 Zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore (Službeni list Crne Gore, br. 079/08 od 23.12.2008, 045/12 od 17.08.2012, 043/16 od 20.07.2016, 054/16 od 15.08.2016) popisuje da: „Novinari zaposleni u RTCG su nezavisni u svom radu i djeluju u interesu javnosti. Novinaru se ne može otkazati radni odnos, smanjiti zarada, promijeniti status u redakciji ili utvrditi odgovornost zbog stava ili mišljenja koje je izraženo u skladu sa profesionalnim standardima i programskim pravilima”.

Zakonom o radu (Službenom listu CG, br. 49/2008, 26/2009, 59/2011 i 66/2012) propisani su generalni zaštitni mehanizmi za sve radnike. Članovima od 5 do 7 zabranjuje se posredna i neposredna diskriminacija i taksativno nabrajaju vrste diskriminacije u odnosu na uslove zapošljavanja i izbor kandidata za obavljanje određenog posla; uslove rada i sva prava iz radnog odnosa; obrazovanje, osposobljavanje i usavršavanje; napredovanje na poslu; otkaz ugovora o radu. U članu 8 propisuje se zabrana uznemiravanja i seksualnog uznemiravanja na radu i u vezi sa radom. U članu 9 se propisuje zabrana zlostavljanja na radnom mjestu (mobbing). Takođe, ovim propisom u članu 11 utvrđena su i prava radnika.

Zakon o zabrani diskriminacije (Službeni list Crne Gore, broj 46/2010". od 6.8.2010. god.), članom 16. zabranjuje diskriminaciju u oblasti rada i isplate nejednakih zarada.

2. Ključni problemi u radu novinara

U propisima u Crnoj Gori se ne nalaze mehanizmi zaštite novinara/urednika od uticaja vlasnika medija. Nema obaveze potpisivanja odgovarajućeg akta od strane vlasnika i novinara kako bi se osiguralo da se vlasnici ne miješaju u uređivanje medijskih sadržaja. U kombinaciji sa nezavidnim finansijskim položajem, niskim zaradama, ograničenim mogućnostima za napredovanje u karijeri, novinari i urednici pristaju često na uticaje vlasničke strukture na uređivanje medijskih sadržaja. Procjenjuje se, na osnovu sada već djelimično zastarjelih istraživanja, da u Crnoj Gori radi oko 800 novinara/ki. Oni uglavnom nijesu spremni da pričaju o svom položaju i uslovima rada, a na taj korak se često odlučuje tek kada dobiju otkaz. Plate novinara/ki uglavnom su manje od prosječne plate na nivou države, koja je, po podacima Monstata, u junu 2017. godine iznosila 510 eura. Osim niskih zarada, najveći problem su i

njihova kašnjenja, a to se najčešće dešava zaposlenima u lokalnim javnim emiterima⁸. Takvih problema nijesu pošteđeni ni zaposleni u privatnim medijima. Neisplaćivanje doprinosa, rad na „crno“, prekovremeni rad i rad u toku praznika, samo su dio problema sa kojima se suočavaju zaposleni u medijima. Osim ekonomskih, novinari se u svakodnevnom radu suočavaju i sa problemima kada je u pitanju njihov profesionalni status u redakcijama. Sve je više njih preopterećeno, posebno zbog insistiranja na tome da jedan novinar prati više oblasti, a često im se dodaju zadaci koji ne spadaju u opis posla kojim se bave: montaža, prelom teksta, fotografisanje i obrada fotografija... Novinari ne govore otvoreno o pritiscima sa kojima se suočavaju u svakodnevnom radu, ali oni koji su spremni da govore ističu da svaka redakcija ima „spisak poželjnih“ sagovornika, kao i da se novinari suočavaju sa samocenzurom u smislu da znaju koje teme mogu raditi u zavisnosti od uređivačke politike medija. Nametnuti sagovornici i teme ograničavaju novinare/ke u radu, a intervjuisani novinari pojašnjavaju da „samocenzura postoji kad morate da birate temu u okvirima koji medij u kojem radite praktikuje ili - samo bez talasanja i nećete imati većih problema“.

3. Primjeri dobre prakse u zemljama Evropske unije u odnosu na autonomiju novinara

Kriza koja je pogodila medijsku industriju u cijelom svijetu je prije svega kriza novinarstva i njegove autonomije u odnosu na različite centre moći – političke i ekonomske. U posljednjoj deceniji se broj novinara zaposlenih na osnovu stalnih i dugoročnih ugovora o radu dramatično smanjuje, zamjenjuju ga različiti oblici nesigurnih radno pravnih odnosa.

Prilikom „preuzimanja” bilo kakvih modela zakonskih praksi iz drugih zemljama je potrebno biti pažljiv u vezi sa tim kakva je pravna, politička i profesionalna kultura koja preovladava u pojedinim državama. Za Crnu Goru je tako, po našem mišljenju, potrebno uzeti u obzir iskustva (kako pozitivna tako i negativna) zemalja iz okruženja koje imaju sličnu pravnu kulturu i koje su članice EU - Slovenija i Hrvatska.

Najprije navodimo statističke podatke koji će nam biti od pomoći prilikom razumijevanja problema i definisanja mogućih rješenja. Prema podacima Sindikata novinara Slovenije (SNS) u toj zemlji je više od trećine svih registrovanih radno aktivnih novinara u statusu samozaposlenog na području medijske djelatnosti. Samozaposleni novinar je registrovan kao „SP” (samostalni preduzetnik), što znači da je u odnosu na medij u kojem radi u „najamnom odnosu”. Od 2008. godine (kada je započela kriza) do danas, broj zaposlenih novinara se smanjio za trećinu, broj samozaposlenih pa povećao za polovinu. Prema procjenama SNS-a u slovenačkim medijima krajem 2015. godine radilo je oko 580 novinara i novinarki kod kojih su postojali svi elementi stalnog radnog odnosa. Iako je u posljednje tri godine vidljiv trend poboljšanja poslovnih rezultata medija, broj stalno zaposlenih novinara i dalje pada i nadomještava se različitim oblicima nestalnih i materijalno-pravno nesigurnih oblika zapošljavanja. (Nacrt Strategije, 2016)

⁸ Sindikat medija Crne Gore, Indikatori nivoa medijskih sloboda i bezbjednosti novinara Crna Gora, (Podgorica:Sindikat medija Crne Gore, 2017).

I u Hrvatskoj se mediji suočavaju sa brojnim strukturnim problemima od kojih je pad zaposlenosti sa 12 na 8,5 hiljada radnika, odnosno za 30 odsto samo u razdoblju od 2008. do 2013. godine, alarmantan. Restrukturiranju su najviše izložene djelatnosti izdavanja novina i drugih periodičnih publikacija, u kojima je istovremeno zabilježen gubitak 47 odsto radnih mjesta. Pritom treba uzeti u obzir da su mediji industrija sa natprosječnim udjelom nestalno ili na određeno vrijeme angažovanih radnika, tako da bi pad novinarske zaposlenosti mogao biti i veći: ilustruje to podatak da je broj nezaposlenih novinara i novinarki registrovanih kod Hrvatskog zavoda za zapošljavanje od 2008. do sredine 2014. porastao za 235 odsto (Nacrt prijedloga, 2015: str.8). Drugi izraziti trend, kao i u Sloveniji, je sve veća nesigurnost novinarskog zaposlenja koja se vidi u tzv. „RPO” novinarstvu. Duži citat koji navodimo u nastavku se čita kao „priručnik” za uništavanje novinarske autonomije. *U godinama poslije privatizacije hrvatskih medija skraćena za Registar poreznih obveznika postala je sinonimom za nesigurnost novinarskog zaposlenja, pogoršanje uvjeta rada i kasnije mirovine, uništavanje socijalne kohezije i redakcijske solidarnosti koje je zauzvrat dodatno oslabilo novinarsku autonomiju i standarde, kako bi praktično pola radnih mjesta u novinarstvu bilo ugašeno, bez otpremnine i otkaznog roka. Ugovor o radu najprije je bivao zamijenjen ugovorom o „trajnoj” autorskoj suradnji „poreznih obveznika” koji su uplaćivali samo polovicu mirovinskih doprinosa. Oni su zatim nastavljali dolaziti na posao za svoj radni stol u redakciji, primajući naloge od samo jednog poslodavca, sve dok ne bi napokon bili obaviješteni da je i takvoj „suradnji” kraj.* (Nacrt, 2015, str. 45)⁹

U obje države (Hrvatskoj i Sloveniji) Zakon o radu svaki ugovor za posao koji ima obilježja radnog odnosa smatra ekvivalentnim ugovoru o radu i veliki broj medija tjera novinare u te prakse prikrivenog zapošljavanja. U Sloveniji su novinari sudskim putem (najveći broj takvih zaposlenja je, nažalost, godinama bio na javnoj radio televiziji) u skoro svim tužbama uspjeli dokazati da se radi o izigravanju zakona i postigli ili trajno zaposlenje ili su se na različite načine nagodili sa poslodavcima. Praksa sudova zaduženih za radne sporove je pokazala znatno veći garant medijske autonomije nego što su to bile inspekcije rada koje su takve prakse ponekad sankcionisale, a u većini slučajeva jednostavno tolerisale. Jedan od ključnih mehanizama sindikata za uređenje tog pitanja je, da se u Zakonu o medijima izjednače prava radnika i stalnih saradnika, kako bi se izbjegle sve nedoumice i zloupotrebe povremene autorske saradnje kao bitnog obilježja medijskog pluralizma.

Obje države isto tako u svom zakonodavstvu poznaju minimalni standard statuta medija sa kojim bi morao biti osiguran određeni nivo novinarske autonomije u odnosu na poslodavca putem učestvovanja u izboru ili razrješenju glavnog urednika i tzv. pravo na „klauzulu savjesti”, kojim se novinaru daje mogućnost da urednički ili vlasnički nalog, pod određenim uslovima, ne izvrši bez materijalnih posljedica za novinara. Dakle, Statut, kao mehanizam zaštite novinarske

9 Nacrt prijedloga medijske politike Republike Hrvatske do 2020. godine. RH Ministarstvo kulture, 30 septembra 2015. prijedlog je prošao široku javnu raspravu ali je sa promjenom Vlade jednostavno pao u zaborav. Novo ministarstvo još nije pripremlilo novi prijedlog. Prijedlog koji navodimo u tekstu je dostupan na internet stranicama Hrvatskog novinarskog društva (na stranicama Ministarstva za kulturu ga više nema). http://www.hnd.hr/uploads/files/nacrt_prijedloga_medijske_politike_republike_hrvatske.pdf dostup 19.11.2017.

autonomije, i klauzula savjesti, kao mehanizam zaštite onih koji upozoravaju na cenzuru, moraju biti definisani u Zakonu o medijima zajedno sa mehanizmima koji garantuju njihovo sprovođenje. Minimalne standarde Statuta i klauzule koji će biti definisani u zakonu je potrebno uskladiti sa Zakonom o radu kako bi se izbjegle pravne nejasnoće i arbitrarna tumačenja. Potrebno je upozoriti, da su Slovenija i Hrvatska jedne od rijetkih država koje svojim novinarima osiguravaju takav stepen pravne autonomije. Međunarodna novinarska udruženja upravo te prakse uzimaju kao najviše standarde koje je potrebno uvesti u nacionalna zakonodavstva, da bi se zaštitio medijski integritet. Ono što u oba zakonodavstva nedostaje je jasno definisanje efikasnih mjera za sprovođenje tih zakonskih normi. Sindikat mora osigurati da se u kolektivne ugovore, koji su osnov za sindikalnu zaštitu zapišu ta osnovna pravila novinarske autonomije.

Slab položaj novinara neposredno utiče na kvalitet novinarskog rada. Uređenje materijalnih i pravnih uslova za njihov rad mora biti u javnom interesu. Medijska preduzeća koja na bilo koji način krše radno pravno zakonodavstvo ili na otkriven ili prikriven način tjeraju novinare u različite oblike skrivenog radnog odnosa, ne bi smjela biti finansirana iz javnih sredstava. Javni mediji, koji se u cjelosti finansiraju iz javnih sredstava (budžet) moraju biti nosioci najviših standarda novinarske autonomije, kao i najviših standarda profesionalnog novinarskog rada.

4. Pregled EU legislative

Osnovni dokument koji uređuje slobodu medija i njihovu autonomiju je svakako Povelja o osnovnim pravima EU (*Charter of Fundamental Rights of European Union*), koja u članu 11 Sloboda izražavanja i informisanja navodi da: *Svako ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo uključuje pravo na oblikovanje mišljenja kao i pravo na dobijanje nepristrasnih informacija i ideja bez uplitanja javnih vlasti, bez obzira na granice. Za autonomiju medija i novinara je posebno važan drugi stav istog člana koji kaže: Sloboda i pluralizam medija moraju biti poštovani.*¹⁰

Dakle, jedno od osnovnih prava evropskih građana i građanki je pravo na slobodne medije. Pri tome država mora poštovati slobodu medija i u okviru svog nacionalnog zakonodavstva osigurati medijski pluralizam. Za razliku od Evropskog parlamenta, koji je u posljednjih deset godina puno puta na dnevni red svojih rasprava postavljao pitanje ugroženosti medijskih sloboda, prije svega autonomije medija i medijskog pluralizma, Evropska komisija je čvrsto ostala na stajalištu, da je to pitanje u domenu zakonodavstva država članica koje prilikom zakonodavskog uređenja tog pitanja moraju uvažavati Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Ograničavanje medijske autonomije i ugrožavanje prava novinara da nepristrasno, kritički i autonomno istražuju sva pitanja od javnog interesa za društvo nije samo problem država koje su u pregovorima za članstvo u EU, nego i samih država članica EU. Standard koji važi u većini država članica je efikasno povezivanje učinkovitog radno-pravnog zakonodavstva, koje štiti

¹⁰ Charter of Fundamental Rights of the European Union, Official Journal of the European Union, 26.10.2012, C326/391 (dostupno na: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:12012P/TXT/> dostup 19.11.2017)

osnovna prava svih radnika sa specifičnim zahtjevima vezanim za prava i položaj novinara i ostalih medijskih saradnika.

Prihvatanje nove Direktive o audiovizualnim medijskim uslugama i rasprave koje su se vodile u tom procesu pokazuju, da je jedno od osnovnih pravnih pitanja definisanje pojma novinar (*Ko je novinar*) i novinarstvo. U situaciji kada primat u informisanju velikog broja ljudi preuzimaju različite platforme za informisanje koje većina zakonodavstva ne definiše kao medije i njihove stvaraoce kao novinare, je od izrazitog značaja, da se jasno definišu temelji novinarske profesije, profesionalni standardi koji moraju biti obavezujući za novinarski rad i mehanizme zaštite autonomije novinara, kako u uredničkom tako i u radno pravnom pogledu. Urednička autonomija tako pretpostavlja da je novinar pri svom radu odgovoran isključivo javnosti i javnom interesu, odnosno da svaki oblik pritiska koji dolazi od političkih i ekonomskih centara moći predstavlja ograničavanje medijskih sloboda. Važno je upozoriti da su danas novinari pod sve većim pritiskom tzv. „meke cenzure“ (*soft censorship*) koja se temelji na nevidljivoj (barem za javnost) sprezi između interesa vlasnika medija i politike (politička instrumentalizacija medija) koja za posljedicu ima samo ograničavanje novinara prilikom njihovog rada. Kada su novinari u nesigurnom radno-pravnom odnosu, kada njihova ekonomska i socijalna sigurnost zavisi od interesa oglašivača i različitih formalnih i neformalnih centara moći, teško je očekivati da će moći obavljati svoj posao u javnom interesu. Zato je od izuzetne važnosti da profesionalna novinarska udruženja i sindikati novinara razviju efikasnu mrežu mehanizama pomoći i javnog upozoravanja na probleme koji postoje u novinarstvu i da svoje aktivnosti usmjere na to da se novinarski rad unutar zakonodavstva definiše kao javni interes. Medijski integritet (profesionalna i lična posvećenost novinara javnom interesu) je osnovni garant slobode izražavanja.

5. Preporuke za unapređenje zakonske regulative u oblasti zaštite prava novinara

- Neophodno je Zakonom o medijima propisati mehanizme zaštite profesionalnih interesa novinara i urednika u kreiranju/uređivanju medijskih sadržaja. Tako se može doprinijeti unaprijeđenju profesionalizma medija u ostvarivanju njihove javne funkcije. U Zakonu o medijima je neophodno precizirati prava novinara da odbije nalog urednika pod određenim uslovima.
- Takođe, neophodno je kroz izmjene Zakona o medijima propisati obavezu za osnivača u pokrivanju troškova sudskih postupaka koji se odnose na novinarski rad (koji se temelji na poštovanju profesionalnih standarda) i kada se radi o novinarskim priložima koje je novinar napravio u okviru svojih zaduženja i na osnovu odluke urednika.

Aneksi:

1. Predlog izmjena i dopuna Zakona o medijima

Amandman 1

Član 9 Zakona o medijima mijenja se i glasi:

„Prijavu za upis u Evidenciju podnosi osnivač ili ovlašćena osoba.

Uz prijavu se podnosi statut medija, akt o osnivanju medija i sljedeći podaci:

- naziv medija;
- prebivalište, odnosno sjedište osnivača.

Osnivač medija dužan je da o svakoj promjeni podataka iz stava 2 ovog člana pisano obavijesti nadležni državni organ, u roku od 15 dana od dana nastale promjene.

Posebnom odlukom osnivača se uređuju pitanja učešća novinara u postupku imenovanja i razrješenja glavnog urednika, slobode rada i odgovornost novinara, te uslovi i postupak po kojem glavni urednik i urednici imaju pravo na ostavku uz pravičnu otpremninu u slučajevima takve promjene u vlasničkoj ili upravljačkoj strukturi medija koja dovodi do bitne promjene u programskoj osnovi ili programskom sadržaju tog medija (tzv. klauzula savjesti).

Odluka iz stava 4 ovog člana donosi se uz prethodnu suglasnost većine ukupnog broja novinara medija u roku od 90 dana od dana osnivanja medija i upisa u Evidenciju.

Osnivač je dužan da odluku iz stava 4 ovog člana dostavi državnom organu zaduženom za Evidenciju u roku od 120 dana od dana osnivanja medija i upisa u Evidenciju.

Postupak prijavljivanja i način vođenja Evidencije propisuje nadležni organ, bez dopunskih uslova od onih propisanih ovim zakonom.”

Amandman 2

„Iza poglavlja II dodaje se novo poglavlje III naziva „**Prava novinara**” i novi članovi 9a i 9b

Član 9a

„Novinaru ne može prestati radni odnos, umanjiti se ugovorena zarada ili ugovorena naknada za rad, niti se na drugi način staviti u nepovoljniji položaj zbog toga što je u javnom glasilu objavio istinitu tvrdnju ili iznio mišljenje.

Novinar ima pravo da odbije da izvrši nalog urednika ako bi se postupanjem u skladu s tim nalogom kršio propis, pravila struke i etika novinarske profesije uređena posebnim kodeksima i drugim pravnim aktima.

Novinar je dužan da o odbijanju izvršenja naloga iz stave 2 ovog člana obavijesti urednika u pisanom ili elektronskom obliku.

Programski sadržaj u kojem je smisao promijenjen u postupku uredničke obrade ne smije se objaviti pod imenom novinara-autora bez njegovog pristanka u pisanoj formi.

Za programski sadržaj objavljen suprotno stavu 4 ovog člana odgovara glavni urednik.

Ako je programskim sadržajem objavljenim suprotno stavu 4 ovog člana povrijeđen ugled novinara, novinar može zahtijevati naknadu štete.”

Član 9b

Novinar ima pravo na pravnu i materijalnu pomoć poslodavca u zaštiti od nasilja, prijetnji, uvreda, i drugih negativnih posljedica zbog obavljanja novinarske profesije na osnovu profesionalnih standarda.

Radi pružanja efikasne zaštite iz stave 1 ovog člana poslodavac je dužan da o svom trošku angažuje pravnog zastupnika.

U slučaju tužbe podignute protiv novinara zbog članka, fotografije, karikature, priloga i dr, objavljenog kod poslodavca, poslodavac je dužan da o svom trošku angažuje pravnog zastupnika, kao i da nadoknadi troškove u slučaju gubitka sudskog spora.

Amandman 3

U prelaznim i završnim odredbama iza člana 50 dodaje se novi član 50a koji glasi:

Član 50a

Statut i odluku iz stava 2 i 4 člana 9 ovog zakona osnivači medija dužni su donijeti u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

2. Predlog izmjena i dopuna Zakona o elektronskim medijima

Amandman 1

Iza člana 75 dodaje se nadnaslov „Sadržaj odluke o osnivanju lokalnog javnog emitera” i novi član 75a koji glasi:

„Odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave o osnivanju lokalnog javnog emitera obavezno se uređuju:

- Djelatnosti javnog emitera
- Odgovornosti i obaveze javnog emitera
- Broj članova savjeta javnog emitera
- Nadležnosti savjeta javnog emitera
- Imenovanje savjeta javnog emitera
- Ovlašćene predlagače članova savjeta javnog emitera
- Uslove za organizacije kao predlagače članova savjeta javnog emitera
- Postupak za imenovanje članova savjeta javnog emitera
- Sadržaj predloga za imenovanje članova savjeta javnog emitera
- Rokovi za predlaganje i imenovanje članova savjeta javnog emitera
- Mandate savjeta javnog emitera
- Sukob interesa članova savjeta javnog emitera
- Način rada savjeta javnog emitera
- Nadležnosti direktora lokalnog javnog emitera
- Način finansiranja uključujući minimalan godišnji iznos sredstava neophodan za obavljanje djelatnosti lokalnog javnog emitera i ostvarivanje javne funkcije
- Imovina lokalnog javnog emitera
- Sadržaj statuta lokalnog javnog emitera
- Druga važna pitanja za rad lokalnog javnog emitera

Jedinica lokalne samouprave dužna je da prije usvajanja odluke o osnivanju lokalnog javnog emitera pribavi mišljenje Agencije o ispunjenost zakonskih obaveza u pogledu sadržaja same odluke. “

Amandman 2

Iza člana 75a dodaje se nadnaslov „Ovlašćeni predlagači za članove savjeta lokalnog javnog emitera” i novi član 75b koji glasi:

75b

„Članove savjeta lokalnog javnog emitera mogu predlagati sva pravna lica, osim privrednih društava, koja ispunjavaju sljedeće uslove:

- da u prethodne tri godine nisu ostvarila prihod iz sredstava lokalne samouprave ili državnog budžeta po osnovu projekata, donacija, direktnih uplata ili drugom osnovu, u iznosu preko 50% svog godišnjeg budžeta;
- da je registrovano ili osnovano najmanje tri godine prije objavljivanja javnog poziva za podnošenje predloga za imenovanje savjeta;
- da u osnivačkom aktu i statutu ima, kao osnovne ciljeve i zadatke djelovanja, pitanja iz oblasti koje su predviđene odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave i da se u prethodne tri godine kontinuirano bavi tim pitanjima.

Jednog člana savjeta lokalnog javnog emitera imenuje reprezentativni sindikat koji je zastupljen u Socijalnom savjetu.

U slučaju da u radu Socijalnog savjeta učestvuju više sindikata oni u postupcima imenovanja naizmjenično predlažu svoje kandidate na način da ista sindikalna organizacija ne može imati svog kandidata u dva uzastopna mandata u savjetu lokalnog javnog emitera.

Isto pravno lice može učestvovati u predlaganju kandidata za člana savjeta samo u okviru jedne kategorije predlagača utvrđenih odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave.

Bliža procedura izbora članova savjeta lokalnog javnog emitera uređuju se odlukom skupštine jedinice lokalne samouprave.”

Amandman 3

U članu 76 dodaje se novi stav 4 koji glasi:

„Minimalan iznos sredstava neophodan za obavljanje djelatnosti nacionalnog i lokalnog javnog emitera i ostvarivanje javne funkcije propisane u članu 74 ovog zakona utvrđuje se zakonom kojim se uređuje djelovanje nacionalnog javnog emitera odnosno odlukom o osnivanju lokalnog javnog emitera.”

Amandman 4

Iza člana 78 dodaje se novi nadnaslov „Javnost rada javnih emitera” i novi član 78a koji glasi:

Član 78a

Javnost rada javnih emitera osigurava se:

- objavljivanjem zapisnika sa sjednica savjeta na internet prezentaciji javnog emitera;

- objavljivanjem izvještaja o radu i finansijskih izvještaja najmanje jednom godišnje na internet prezentaciji javnog emitera;

Sjednice savjeta javnih emitera su otvorene za javnost, osim ako savjet dvotrećinskom većinom glasova od ukupnog broja članova ne odluči drugačije.

Posebним zakonom odnosno odlukama koje donose Skupština Crne Gore i jedinice lokalnih samouprava mogu se propisati i drugi oblici kojima se osigurava javnost rada javnih emitera.

Amandman 5

U članu 147 dodaje se novi stav 2 koji glasi:

Jedinice lokalne samouprave dužne su da usklade odluke o osnivanju javnih emitera sa ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

3. Model odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter „_____”

Na osnovu člana 75 stav 1 tačka 3 Zakona o elektronskim medijima (Sl. list CG, broj 46/10, 40/11, 53/11, 55/16), člana 64 Zakona o privrednim društvima (Sl. list RCG, broj 06/02, Sl. list CG, br. 17/07, 80/08, 40/10 i 36/11), člana 32 stav 1 tačka 18 Zakona o lokalnoj samoupravi (Sl. list RCG, br. 42/03, 28/04, 75/05, 16/06 i 88/09) i člana __, stav __ tačka __ Statuta Opštine _____ (Sl. list CG - Opštinski propisi, br. _____), Skupština Opštine _____, na sjednici održanoj dana _____ 2017. godine, donijela je

ODLUKU

o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter

„_____”

I - OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovom odlukom osniva se za teritoriju opštine _____, društvo sa ograničenom odgovornošću „Lokalni javni emiter _____” (u daljem tekstu: _____).

Prava i dužnosti osnivača _____ a ima Skupština Opštine _____.

U ime Skupštine Opštine _____, prava i dužnosti osnivača vrši Savjet _____ a (u daljem tekstu: Savjet) u skladu sa zakonom i ovom odlukom.

Član 2

Imovinu _____ a čine stvari, prava i novčana sredstva, čiju vrijednost utvrđuje ovlašćeni procjenjivač u skladu sa zakonom.

Član 3

_____ ima status pravnog lica.

Naziv pravnog lica je: Društvo sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter _____.

Skraćeni naziv pravnog lica je _____.

Sjedište _____ a je u _____ u.

O promjenama statusa i osnovne djelatnosti _____ a odlučuje Skupština Opštine _____.

II - DJELATNOST _____

Član 4

Osnovna djelatnost _____ je proizvodnja radijskog programa sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječjim, zabavnim, sportskim i drugim sadržajima kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana Opštine _____ u oblasti informisanja.

Član 5

Djelatnost _____ je djelatnost od javnog interesa.

U cilju ostvarivanja javnog interesa u oblasti informisanja _____ je dužan da:

- samostalno i nezavisno proizvodi, uređuje i emituje program koji nije u službi političkih, ekonomskih ili drugih centara moći;
- objektivno i pravovremeno informiše javnost o političkim, privrednim, kulturnim, obrazovnim, naučnim, sportskim i drugim značajnim događajima i pojavama u zemlji i inostranstvu;
- proizvodi i emituje program namijenjen različitim segmentima društva, bez diskriminacije, posebno vodeći računa o specifičnim društvenim grupama kao što su djeca i omladina, pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osobe sa invaliditetom, socijalno i zdravstveno ugroženi i dr.;
- njeguje kulturu javne komunikacije i jezičke standarde;
- proizvodi i emituje programe koji izražavaju očuvanje nacionalnog i kulturnog identiteta svih građana _____;
- u vrijeme predizborne kampanje, na osnovu posebnih pravila, obezbjeđuje ravnopravno predstavljanje političkih stranaka, koalicija i kandidata koji imaju prihvaćene kandidature i izborne liste;
- međusobno saraduje sa drugim javnim emiterima i razmjenjuje programske sadržaje koji su od interesa za građane _____;

Član 6

U cilju potpunijeg korišćenja kapaciteta i sticanja prihoda _____ se može baviti i drugim djelatnostima koje ne ugrožavaju obavljanje osnovne djelatnosti i nisu u suprotnosti sa Zakonom i ovom Odlukom.

Pored djelatnosti iz člana 5 ove odluke, javni emiter može da obavlja i komercijalne audio usluge, i to:

- 1) prodaju programa za reklamne poruke i druge audio komunikacije;
- 2) plasman proizvoda;
- 3) sponzorstvo;

4) telešoping.

Obavljanje usluga iz stava 2 ovog člana mora da bude odvojeno od pružanja javnih usluga iz člana 5 ove odluke.

III - ODGOVORNOSTI I OBAVEZE _____

Član 7

_____ je odgovoran osnivaču i javnosti.

Svi obračuni prihoda i rashoda podliježu godišnjoj reviziji nezavisnog ovlašćenog revizora koga angažuje Savjet.

Savjet je dužan da do kraja juna tekuće godine stavi na uvid javnosti:

- Izvještaj o radu za prethodnu godinu
- Izvještaj o finansijskom poslovanju _____ za prethodnu godinu, sa
Izvještajem ovlašćenog revizora

Izvještaji u smislu prethodnog stava daju se na uvid javnosti: štampanjem brošure, objavljivanjem u najmanje jednom štampanom mediju ili objavljivanjem na zvaničnom web sajtu _____ ili Opštine _____.

Član 8

_____ je dužan:

- da obezbjedi kvalitetan prijem radijskog i televizijskog programa za najmanje 85 % stanovništva Opštine _____.
- da poštuje profesionalne standarde i programska pravila.
- da se ponaša u skladu sa novinarskom etikom.
- da poštuje privatnost i dostojanstvo građana i štiti integritet maloljetnih lica.
- da emitovane programske sadržaje čuva u skladu sa propisima.

Član 9

Organi upravljanja _____ su:

- Savjet _____
- Direktor _____

IV - SAVJET _____

Član 10

Savjet ima 5 (pet) članova.

Savjet zastupa interese građana opštine _____.

Savjet je funkcionalno nezavisan od bilo kog državnog organa.

Nadležnost Savjeta

Član 11

Savjet _____:

- donosi Statut
- donosi Programska dokumenta
- donosi Plan i program rada
- donosi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta
- donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje pitanje štrajka, dokumenta o minimum procesa rada koji mora biti zadovoljen tokom štrajka zaposlenih
- donosi opšte akte o programskim i profesionalnim standardima u _____
- donosi Pravila o predstavljanju političkih partija, kandidata i koalicija tokom izborne kampanje
- donosi Poslovnik o svom radu
- donosi akte kojima se propisuju nadležnosti i način rada Komisije _____ za razmatranje predstavki i prigovora slušalaca
- usvaja Izvještaj o radu _____
- usvaja Izvještaj o finansijskom poslovanju _____ sa Izvještajem ovlašćenog nezavisnog revizora
- usvaja investicione planove i programe
- imenuje i razrješava Direktora _____ u skladu sa zakonom i Statutom
- imenuje i razrješava Komisiju za predstavke i prigovore slušalaca
- bira i razrješava Predsjednika Savjeta iz reda članova Savjeta, u skladu sa zakonom i Statutom
- angažuje nezavisnog ovlašćenog revizora za godišnju reviziju
- daje saglasnost na Ugovor sa nadležnim organom lokalne uprave o sufinansiranju programskih sadržaja u smislu člana 34 ove Odluke
- daje saglasnost na odluke kojima se _____ obavezuje da izvrši plaćanje ili zaključiti bilo koji pravni posao u iznosu većem od iznosa utvrđenog Statutom
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom i ovom Odlukom

Imenovanje Savjeta

Član 12

Članovi Savjeta biraju se iz reda stručnjaka iz oblasti koje su relevantne za obavljanje djelatnosti _____ (novinarstvo, pravo, ekonomija, tehničke nauke, sociologija, marketing, radio-difuzija i dr.), koji ima prebivališe na teritoriji Opštine _____ i najmanje visoku stručnu spremu.

Savjet imenuje Skupština Opštine _____ na prijedlog ovlašćenih predlagača.

Ovlašćeni predlagači članova Savjeta

Član 13

Ovlašćeni predlagači članova Savjeta su predlagači sa teritorije Opštine _____, i to:

- 1) nevladine organizacije iz oblasti kulture-za jednog člana
 - 2) nevladine organizacije iz oblasti zaštite ljudskih prava i sloboda, koje se bave ostvarivanjem i zaštitom: nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti; prava na zdravu životnu sredinu; prava potrošača-za jednog člana.
 - 3) nevladine organizacije iz oblasti prava lica sa invaliditetom ili socijalnom zaštitom, jednog člana.
 - 4) sportske organizacije-za jednog člana
 - 5) reprezentativni sindikat koji je zastupljen u Socijalnom savjetu-za jednog člana
- Lice koje je predloženo za člana Savjeta ne mora biti iz reda ovlašćenog predlagača.

Predlagači iz stava 1 tačka 1, 2, 3 i 4 ovog člana, mogu zajedno ili odvojeno predložiti po jednog kandidata za člana Savjeta.

Predlagači iz stava 1 tačka 5 ovog člana, mogu zajedno ili odvojeno predložiti jednog kandidata za člana Savjeta.

Predlagači iz stava 1 tačka 5 ovog člana u postupcima imenovanja naizmjenično predlažu svoje kandidate na način da ista sindikalna organizacija ne može imati svog kandidata u dva uzastopna mandata u savjetu lokalnog javnog emitera.

Ako predlagači iz stava 1 tač. 1, 2, 3 i 4 ovog člana podnesu više odvojenih predloga, razmatraće se samo predlog koji ima podršku najvećeg broja ovlašćenih predlagača.

Kandidate za članove Savjeta predlažu nadležni organi upravljanja pravnih lica iz stava 1 ovog člana, u skladu sa svojim statutima.

Nevladina organizacija kao predlagač

Član 14

Nevladina organizacija može biti predlagač za imenovanje člana Savjeta, ako ispunjava sljedeće uslove:

- da je kod nadležnog organa državne uprave registrovana najmanje tri godine prije objavljivanja javnog poziva za podnošenje prijedloga za imenovanje Savjeta;
- da u statutu ima, kao osnovne ciljeve i zadatke djelovanja, pitanja iz oblasti koje su predviđene članom 13 stav 1 alineja 1, 2 ili 3 ove odluke i da se u prethodne tri godine u kontinuitetu bavila ovim pitanjima
- da se u prethodne tri godine nije finansirala sa preko 50% godišnjeg budžeta iz državnog budžeta ili budžeta lokalne samouprave.

Ista nevladina organizacija može učestvovati u predlaganju kandidata za člana Savjeta samo u okviru jedne kategorije predlagača iz člana 13 stav 1 ove odluke.

Nevladine organizacije prilikom predlaganja članova Savjeta, dužne su dostaviti kopiju Statuta, kopiju Rješenja o svojoj registraciji izdato od nadležnog organa državne uprave, izvještaje o radu i kopiju godišnjih finansijskih izvještaja (bilans stanja i bilans uspjeha) koji se dostavljaju državnom organu nadležnom za poreska pitanja, iz prethodne tri godine.

Postupak za imenovanje članova Savjeta

Član 15

Postupak imenovanja članova Savjeta pokreće nadležno radno tijelo Skupštine Opštine _____ objavljivanjem Javnog poziva ovlašćenim predlagačima najmanje šest mjeseci prije isteka mandata postojećem Savjetu.

Javni poziv iz stava 1 ovog člana objavljuje se na web sajtu Opštine _____, najmanje jednom štampanom mediju koji izlazi na teritoriji Crne Gore i u Sl. listu Crne Gore - Opštinski propisi.

Javni poziv obavezno sadrži:

- spisak ovlašćenih predlagača;
- uslove koje moraju da ispunjavaju ovlašćeni predlagači;
- uslove koje kandidat za člana Savjeta mora da ispunjava, u skladu sa članom 12 ove odluke;
- spisak dokumentacije koja se dostavlja uz predlog;
- naziv i adresu organa kojem se predlozi podnose;
- način podnošenja i rok za podnošenje predloga.

Sadržaj prijedloga za imenovanje člana Savjeta

Član 16

Prijedlog za imenovanje člana Savjeta sadrži: ime i prezime, adresu i kratku biografiju predloženog kandidata i mora biti potpisan i ovjeren od strane ovlašćenog predlagača, odnosno ovlašćenih predlagača.

Prijedlog kandidata za člana Savjeta podnosi se na obrascu koji utvrđuje nadležno radno tijelo Skupštine Prijestonice.

Uz predlog iz stava 1 ovog člana dostavlja se:

- dokaz da je predloženi kandidat državljanin Crne Gore i da ima prebivalište na teritoriji Opštine _____;
- dokaz o stručnoj spremi predloženog kandidata;
- izjava predloženog kandidata o prihvatanju kandidature i da ne postoji smetnja iz člana 26 ove odluke za njegovo imenovanje za člana Savjeta.

Predlozi za imenovanje se dostavljaju u zatvorenoj koverti nadležnom radom tijelu Skupštine Opštine _____, sa naznakom „Prijedlog za člana Savjeta _____”.

Ukoliko predlagači predlažu istog kandidata, zajednički prijedlog mogu dostaviti u jednoj zatvorenoj koverti.

Rokovi za predlaganja i imenovanje članova Savjeta

Član 17

Rok za podnošenje prijedloga za imenovanje članova Savjeta teče od dana objavljivanja Javnog poziva iz člana 15 ove odluke, i traje 45 dana od dana objavljivanja.

Radno tijelo Skupštine dužno je da u roku od 8 dana od dana isteka roka za predlaganje članova Savjeta, objavi Listu blagovremenih i potpunih predloga kandidata za članove Savjeta, na način na koji je objavljen javni poziv.

Radno tijelo Skupštine dužno je da u roku od 15 dana od dana isteka roka za predlaganje članova Savjeta, utvrdi Prijedlog liste za imenovanje Savjeta po ovlašćenim predlagačima.

Radno tijelo dužno je da u Predlog liste za imenovanje Savjeta uvrsti predloge ovlašćenih predlagača, koji ispunjavaju uslove utvrđene ovom odlukom.

Član 18

Ukoliko ovlašćeni predlagači iz člana 13 ove Odluke u okviru jedne grupe predlagača, predlože više kandidata, u Prijedlog liste uvrstiće se kandidat koji ima podršku najvećeg broja ovlašćenih predlagača koji su ispunili uslove iz člana 14 ove odluke.

Predlog liste za imenovanje Savjeta, sa obrazloženjem i izvještajem o sprovedenom postupku za imenovanje Savjeta dostavlja se Skupštini Opštine _____ na razmatranje i odlučivanje.

Ukoliko Predlog liste nije potpun ili ukoliko nijedan predloženi kandidat za člana Savjeta u okviru jedne grupe ovlašćenih predlagača ne može biti uvršten na listu, saglasno kriterijumima iz stava 1 ovog člana, postupak za izbor člana Savjeta će se ponoviti u okviru grupe predlagača čiji prijedlog nije utvrđen.

U slučaju iz stava 2. ovog člana, radno tijelo Skupštine Opštine _____ dužno je da u roku od 15. dana od dana utvrđivanja Prijedloga liste za imenovanje, objavi ponovni Javni poziv ovlaštenim predlagачima čiji predlozi nisu utvrđeni.

Član 19

Skupština Opštine _____ je dužna da u roku od 60 dana od dana dostavljanja Prijedloga liste i izvještaja iz člana 18 stav 2 za imenovanje članova Savjeta, donese Odluku o imenovanju Savjeta _____.

Skupština Opštine _____ odlučuje istovremeno o cijelom Prijedlogu liste za imenovanje članova Savjeta _____.

Mandat Savjeta

Član 20

Mandat Savjeta počinje danom imenovanja i traje pet godina.

Izuzetno, od stava 1 ovog člana, prilikom prvog imenovanja Savjeta, 1 član Savjeta imenuje se na period od pet godina, a dva člana na četiri godine.

Članovima prvog sastava Savjeta trajanje mandata utvrđuje žrijebom predsjednik Skupštine Opštine _____ u prisustvu ovlaštenih predlagачa članova Savjeta.

Isto lice može biti imenovano za člana Savjeta najviše dva puta uzastopno.

Savjet se smatra konstituisanim kada je imenovano više od pola od ukupnog broja članova Savjeta.

Član 21

Mandat članu Savjeta prestaje:

- istekom vremena na koji je imenovan
- razrješenjem
- podnošenjem pisane ostavke

Član Savjeta koji podnese ostavku dužan je u roku 8 dana od dana podnošenja ostavke, da obavijesti Savjet, radno tijelo Skupštine Opštine _____ i ovlašćene predlagачe koji su ga predložili.

Član 22

Skupština Opštine _____ će razrješiti člana Savjeta i imenovati novog, ukoliko:

- se utvrdi da je prilikom imenovanja dao netačne podatke o sebi ili nije na vrijeme ukazao na činjenice o okolnostima koje su neophodne za imenovanje
- ne prisustvuje sjednicama Savjeta duže od šest mjeseci
- zbog bolesti ne može da učestvuje u radu Savjeta

- nastane okolnost iz člana 26 ove odluke.

Član 23

Postupak razrješenja člana Savjeta pokreće Savjet ili radno tijelo Skupštine Opštine _____.

Nakon sprovedenog postupka, Skupština Opštine _____ donosi Odluku o razrješenju člana Savjeta.

Članu Savjeta protiv kojeg je pokrenut postupak za razrješenje mora biti omogućeno da se izjasni o razlozima pokretanja postupka.

Član 24

U slučaju prestanka mandata prije isteka vremena na koje je član Savjeta imenovan, radno tijelo Skupštine Opštine _____ dužno je da u roku od 15. dana od prestanka mandata, objavi Javni poziv ovlašćenim subjektima za predlaganje novog člana Savjeta.

Na postupak imenovanja člana Savjeta iz prethodnog stava, shodno se primjenjuju odredbe ove Odluke koje se odnose na imenovanje Savjeta.

Mandat novoizabranog člana Savjeta traje do kraja mandata člana Savjeta umjesto koga je izabran.

Član 25

Skupština Opštine _____ će razrješiti Savjet ukoliko:

- se bez opravdanih razloga ne sastane duže od šest mjeseci.
- ne publikuje izvještaj o radu i Izvještaj o finansijskom poslovanju u smislu člana 7 ove odluke.

Postupak razrješenja Savjeta pokreće radno tijelo Skupštine Opštine _____.

Sukob interesa

Član 26

Članovi Savjeta _____ a ne mogu biti:

- poslanici i odbornici
- zaposleni u opštini _____
- lica koja bira, imenuje ili postavlja Predsjednik Crne Gore, Skupština Crne Gore ili Vlada
- izabrana i imenovana lica u organima lokalne samouprave
- funkcioneri političkih partija (predsjednici stranaka, članovi predsjedništava, njihovi zamjenici, članovi izvršnih i glavnih odbora, kao i drugi stranački funkcioneri)
- lica, koja kao vlasnici udjela, akcionari, članovi organa upravljanja, članovi nadzornih organa, zaposleni i sl. imaju interesa u pravnim licima koja se bave proizvodnjom radio i

televizijskog programa, odnosno drugim elektronskim medijima, tako da bi članstvo u Savjetu moglo da dovede do sukoba interesa.

- lica koja su pravosnažno osuđena za krivično djelo zloupotrebe službene dužnosti, korupcije, prevare, krađe ili drugo krivično djelo koje ga čini nedostojnim za obavljanje javne funkcije, bez obzira na izrečenu sankciju, ili su pravosnažno osuđena za neko drugo krivično djelo na kaznu zatvora u trajanju dužem od šest mjeseci, u periodu dok traju posljedice osude.
- lica koja su braćni drugovi lica navedenih u tač. 1 do 4 ovog stava ili se sa njima nalaze u krvnom srodstvu u pravoj liniji, bez obzira na stepen srodstva, u pobočnoj liniji do drugog stepena srodstva i srodstvu po tazbini.

Ukoliko član Savjeta ima sukob interesa u vezi sa odlučivanjem o pojedinom pitanju iz nadležnosti Savjeta, dužan je da o tome obavijesti ostale članove Savjeta radi izuzeća iz rasprave i odlučivanja o tom pitanju.

Ako je član Savjeta učestvovao u radu uz postojanje sukoba interesa, ostali članovi Savjeta su dužni da preispitaju donesene odluke koje mogu oglasiti nevažećim.

Član Savjeta ne može da bude osnivač pružaoca AVM usluga ili da na drugi način učestvuje kao podnosilac zahtjeva za dobijanje odobrenja za pružanje AVM usluga u roku od 12 mjeseci od prestanka mandata.

Rad Savjeta

Član 27

Sjednice Savjeta održavaju se po potrebi, a najmanje jedan put u roku 30 dana.

Konstitutivnu sjednicu Savjeta saziva najstariji član Savjeta u roku od 15 dana od dana imenovanja Savjeta.

Savjet punovažno odlučuje ako je prisutno najmanje više od polovine ukupnog broja članova.

Sjednica Savjeta se obavezno saziva na prijedlog najmanje 2 člana Savjeta ili Direktora

_____.
Odluke se donose većinom ukupnog broja članova Savjeta ako Statutom za određena pitanja nije drugačije određeno.

Direktor _____a ima pravo prisustva sjednicama Savjeta bez prava odlučivanja.

Član 28

Ukoliko je član Savjeta učestvovao u radu uz sukob interesa, ostali članovi Savjeta mogu preispitati i poništiti donijete odluke.

Članovi Savjeta, za svoj rad imaju pravo na mjesečnu naknadu, u bruto iznosu u visini prosječne bruto zarade zaposlenih u _____u u mjesecu koji prethodi isplati naknade.

V - DIREKTOR _____

Član 29

Direktor:

- zastupa i predstavlja _____
- organizuje i upravlja procesom rada i vodi poslovanje _____
- predlaže programska dokumenta i odgovara za njihovo izvršavanje
- predlaže Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta
- podnosi Izvještaj o radu i periodične i godišnje obračune _____
- podnosi Izvještaj o finansijskom poslovanju _____
- predlaže plan i program rada _____
- predlaže akt o utvrđivanju minimuma procesa rada za vrijeme štrajka zaposlenih
- izvršava odluke Savjeta
- imenuje i razrješava rukovodeća lica u skladu sa ovom Odlukom, Statutom i opštim aktima
- obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, Statutom i ovom Odlukom.

Direktor za svoj rad odgovara Savjetu.

Član 30

Direktora imenuje Savjet, na osnovu javnog Konkursa.

Kandidati za izbor direktora, pored dokumenata predviđenih zakonom prilikom prijave na javni Konkurs za izbor direktora, dužni su dostaviti Plan i Program rada za prve dvije godine predviđenog mandata.

Za direktora imenuje se lice koje pored opštih uslova predviđenih zakonom, mora:

- da je državljanin Crne Gore
- da ima najmanje pet godina radnog iskustva
- da ima visoku školsku spremu.

Član 31

Mandat direktora traje četiri godine.

Za direktora ne može biti imenovano lice koje u skladu sa Zakonom i ovom Odlukom ne može biti član Savjeta.

Na kandidata za izbor direktora neće se primjenjivati član 26. stav 1. tačka 2. ove Odluke.

Član 32

Direktor može biti razrješen prije isteka mandata:

- na sopstveni zahtjev

- ako ne postupa u skladu sa zakonom i opštim aktima
Direktora razrješava Savjet.

U slučaju razrješavanja direktora, Savjet imenuje vršioca dužnosti direktora
_____ a na period do šest mjeseci.

VI - FINANSIRANJE _____

Član 33

_____ stiče prihode:

- proizvodnjom i emitovanjem reklamnih sadržaja
- proizvodnjom i prodajom audiovizuelnih djela i nosača zvuka
- iz sponzorstva programskih sadržaja
- organizovanjem kulturnih sadržaja i ostalih priredbi
- iz opšteg budžeta Opštine _____ u iznosu od najmanje _____ % na godišnjem nivou
- i drugih izvora u skladu sa zakonom.

Član 34

Sredstva iz člana 33 stav 1 tačka 5 ove Odluke su sredstva za ostvarivanje osnovne djelatnosti a planiraju se Odlukom o budžetu Opštine _____ za određenu godinu.

Organ lokalne uprave nadležan za poslove finansija dužan je da sredstva iz stava 1 ovog člana _____ u preusmjerava mjesečno u jednakim ratama.

Opština _____ i javni emiter ugovorom uređuju međusobna prava i obaveze u vezi sa korišćenjem budžetskih sredstava iz stava 1 ovog člana.

Način i uslovi obezbjeđivanja sredstava iz stava 1 ovog člana ne smiju uticati na uredničku nezavisnost i samostalnost javnog emitera.

Ugovor iz stave 3 ovog člana se zaključuje na period od tri godine u skladu sa budžetskim planovima i projekcijama Opštine _____.

Prije zaključivanja Ugovora, javni emiter je dužan da pripremi prijedlog programskih obaveza za ugovorni period i o njemu sprovede javnu raspravu u trajanju od 45 dana kako bi se javnost izjasnila o tome ispunjavaju li predložene programske obaveze kriterijume propisane članom 5 ove odluke.

Ugovorom se utvrđuje vrsta i obim svih javnih usluga koje javni emiter pruža, u smislu člana 5 ove odluke.

Pored programskih obaveza utvrđenih članom 5 ove odluke, Ugovorom se definišu programski sadržaji namijenjeni razvoju nauke, obrazovanja i kulture, informisanju lica oštećenog sluha i vida, kao i programski sadržaji na albanskom jeziku i jezicima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica koji su definisani članom 76 stav 2 Zakona o elektronskim medijima, kao i sredstva za pokriće troškova prenosa i emitovanja programa _____ putem zemaljskih radio- difuznih sistema.

Iznos sredstava za pružanje javnih usluga utvrđen Ugovorom, ne smije prelaziti neto troškove neophodne za pružanje tih usluga, uzimajući u obzir druge direktne ili indirektno prihode koji proizilaze iz pružanja tih usluga.

Pri utvrđivanju neto troškova pružanja javnih usluga uzima se u obzir neto korist svih komercijalnih audio usluga vezanih uz te usluge.

Prijedlog ugovora, _____ je dužan da dostavi Opštini _____ najkasnije šest mjeseci prije isteka važećeg Ugovora.

Javni emiter je dužan da na osnovu Ugovora izradi i donese svake godine, a najkasnije do 31. decembra tekuće za sljedeću godinu, program rada i finansijski plan, kojima će se utvrditi aktivnosti i programske obaveze, kao i potrebna finansijska sredstva za njihovu realizaciju.

Ukoliko se Ugovor mijenja zbog programskih obaveza javnih emitera, potrebno je sprovesti postupak u skladu sa stavom 6 ovog člana.

Javni emiter je dužan da ugovor o pružanju javnih usluga i njegovu izmjenu dostavi nezavisnom regulatornom organu za oblast elektronskih medija najkasnije 15 dana od dana njegovog zaključenja.

Ugovor iz stav 5 ovog člana se potpisuje u roku od 15 dana od dana usvajanja Budžeta Opštine _____ za određenu godinu.

Član 35

Ugovor iz stava 3 člana 34 ove odluke sadrži javne usluge koje je javni emiter dužan da pruža u ugovorenom vremenskom periodu, njihovu vrstu, svrhu, programsku osnovu i broj radijskih programa i uslove za pružanje drugih javnih usluga uzimajući u obzir potrebe javnosti i tehnološki razvoj elektronskih medija.

Ugovorom se utvrđuje finansiranje javnih usluga javnog emitera po godinama i izvorima, sa prikazom troškova po godinama i vrstama, kao i ovlašćenja i obaveze organa javnog emitera u odnosu na upravljanje ukupnim sredstvima predviđenim za sprovođenje Ugovora i izvještavanje o njegovom sprovođenju.

Odredbe Ugovora kojima se utvrđuje finansiranje u smislu stava 2 ovog člana moraju da budu u skladu sa pravilima o državnoj pomoći za javne radio-difuzne usluge.

Član 36

Javni emiter može da uvodi značajno nove audiovizuelne usluge na novim platformama za distribuciju, koje su namijenjene široj javnosti, pod uslovom da iste zadovoljavaju demokratske, socijalne i kulturne potrebe društva i ne dovode do neproporcionalnih posljedica na tržištu koje nijesu nužne za ispunjavanje funkcije javne usluge.

Značajno novom audio-vizuelnom uslugom, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se usluga koja se prvi put pruža i bitno se razlikuje od usluga koje pruža, kao i usluga koja je u velikoj mjeri izmijenjena u pogledu njenog sadržaja, tehničke pripremljenosti, pristupa i ciljne grupe kojoj je namijenjena.

Prijedlog za uvođenje značajno nove audio-vizuelne usluge ili više takvih usluga mora da sadrži tačan opis usluga i opravdanost njihovog uvođenja, ciljnu grupu na koju se usluge odnose, troškove vršenja usluga i ocjenu mogućih uticaja na konkurentnost na tržištu.

O uvođenju značajno nove audio-vizuelne usluge ili više takvih usluga odlučuje Savjet javnog emitera koji je dužan da utvrdi izvore finansiranja značajno nove usluge, odnosno predloži osnivaču izmjenu postojećeg Ugovora, po procedurama predviđenim za njegovo zaključivanje.

Savjet javnog emitera dužan je da prije uvođenja značajno novih audio-vizuelnih usluga sprovede javni test vrijednosti, odnosno napravi analizu ispunjenosti kriterijuma: uticaj nove audio usluge na tržište; finansijski aspekt uvođenja nove audio-vizuelne usluge; u kojoj mjeri nova usluga utiče na javnog emitera i trajanje nove usluge.

Savjet javnog emitera dužan je da prije uvođenja značajno novih audio-vizuelnih usluga pribavi mišljenje nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija o uticaju značajno novih usluga na tržište elektronskih medija.“

Član 37

Sredstva iz člana 34 stav 8 ove odluke definišu se Ugovorom između nadležnog organa lokalne uprave i nadležnog pravnog subjekta za radio difuzne sisteme u Crnoj Gori, krajem tekuće godine za sljedeću godinu.

Član 38

Javni emiter je dužan da vodi odvojeno računovodstvo za pružanje javnih usluga od obavljanja komercijalnih audio usluga.

Član 39

Javni emiter ne smije da koristi sredstva iz budžeta lokalne samouprave za finansiranje komercijalnih audio usluga (unakrsno subvencioniranje).

Ukoliko javni emiter postupi suprotno stavu 1 ovog člana, Savjet javnog emitera će naložiti povraćaj nezakonito utrošenih sredstava i njihovo isključivo korišćenje za obavljanje djelatnosti pružanja javnih usluga u skladu sa ovim zakonom.

Povraćaj nezakonito utrošenih sredstava javnog emitera obavlja se uplatom na račun budžeta lokalne samouprave.

Sredstva koja se ne utroše za djelatnost pružanja javnih usluga, u skladu sa Ugovorom iz člana 34 ove odluke, a prelaze iznos od 10% uplaćuju se na račun budžeta lokalne samouprave.

Ukoliko sredstva iz stave 3 ovog člana, tri godine prelaze iznos od 10%, Opština _____ i _____ će revidirati metodologiju obračuna sredstava za usluge koje su predmet Ugovora”.

VII - STATUT _____ A

Član 40

_____ ima svoj Statut.

Statut naročito sadrži odredbe:

- o nazivu, pečatu, znaku i štambilju
- djelatnosti
- unutrašnjoj organizaciji
- načinu objavljivanja izvještaja o radu, finansijskih izvještaja i drugih akata koja je _____ dužan da prezentuje javnosti
- nadležnostima organa upravljanja kao i druge odredbe u skladu sa Zakonom i ovom Odlukom

VIII - IMOVINA

Član 41

Imovina _____ a je u svojini Opštine _____ čini je pravo svojine na pokretnim i nepokretnim stvarima, novčana sredstva, hartije od vrijednosti i druga imovinska prava.

_____ za obaveze odgovara cijelom svojom imovinom.

Opština _____ solidarno odgovara za obaveze _____ do visine svog uloga.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 42

_____ je dužan da usaglasi ostale akte sa Zakonom i ovom Odlukom u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ove Odluke.

Član 43

Stupanjem na snagu ove Odluke, prestaje da važi Odluka o osnivanju Društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter _____ ("Sl. list RCG- Opštinski propisi", br. 27/12).

U roku od osam dana od dana stupanja na snagu ove Odluke, nadležno radno tijelo Skupštine će raspisati javni konkurs za izbor članova Savjeta u skladu sa Zakonom i ovom Odlukom.

Skupština Opštine je dužna da u roku od 15 dana od dana utvrđivanja Prijedloga liste za imenovanje članova Savjeta, donese Odluku o imenovanju Savjeta _____.

Konstitutivnu sjednicu Savjeta saziva najstariji član Savjeta u roku od 15 dana od dana imenovanje Savjeta.

Savjet će donijeti Statut _____ u roku od 15 dana od dana imenovanja članova Savjeta.

Savjet će u roku od 30 dana od dana imenovanja raspisati javni konkurs za izbor direktora _____ u skladu sa Zakonom i ovom Odlukom.

Savjet je dužan da imenuje direktora u roku od 15 dana od dana isteka roka za podnošenje prijave na javni konkurs.

Savjet će imenovati v.d. direktora do imenovanja direktora na osnovu javnog konkursa.

Član 44

Za zastupanje Lokalnog javnog emitera _____ pred Privrednim sudom je ovlašćeni predstavnik Osnivača.

Član 45

Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu CG - Opštinski propisi".

Broj:

_____, _____201__ . godine

Skupština Opštine _____

Predsjednik Skupštine,

s.r.

OBRAZLOŽENJE ODLUKE

Usvajanjem Odluke o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću Lokalni javni emiter „_____“ ostvariće se više ciljeva.

Izvršiće se usaglašavanje sa Zakonom o izmjenama i dopunama zakona o elektronskim medijima (Sl. list CG, broj 46/10, 40/11, 53/11, 55/16) usvojenog u julu 2016. godine. Izmjene Zakona o elektronskim medijima su uvele više novina i obaveza za lokalne samouprave:

- obavezu potpisivanja ugovora između lokalne samouprave i javnog emitera kako bi se detaljnije uredile obaveze javnog emitera u proizvodnji sadržaja od javnog interesa;
- obavezu uređivanja postupka utvrđivanja sadržaja od javnog interesa koji će biti finansirani iz Budžeta Opštine;
- obavezu sprovođenja javne rasprave prije uvođenja novih audio-vizuelnih usluga;
- obaveza vođenja odvojenog računovodstva;
- zabrane unakrsnog subvencionisanja (Javni emiter ne smije da koristi sredstva iz budžeta jedinice lokalne samouprave za finansiranje komercijalnih audiovizuelnih usluga);
- obavezu uplate neiskorišćenih sredstava (ukoliko prelaze 10% od ukupno dobijenih sredstava) u budžet jedinice lokalne samouprave;

Odlukom se takođe vrši usaglašavanje sa Direktivom 2010/13/EU Evropskog parlamenta i Savjeta (Direktiva o audiovizuelnim medijskim servisima) kojom se stvara obaveza efektivnog, održivog, finansiranja javnih servisa kako se ne bi vršio politički uticaj na njihov rad. Propisivanjem procenta tekućeg budžeta Opštine _____ koji će biti namijenjen finansiranju _____ postiže se veća nezavisnog javnog emitera. Finansiranje _____ sprovodiće se po sličnom principu kao i finansiranje RTCG, državnog javnog servisa.

Ovom Odlukom mijenja se struktura Savjeta _____ u cilju njegove veće samostalnosti i nezavisnosti. Kao ovlašćeni predlagači za imenovanje članova Savjeta _____ mogu se u ovaj proces uključiti predstavnici nevladinih organizacija iz oblasti:

- kulture-za jednog člana
- zaštite ljudskih prava i sloboda, koje se bave ostvarivanjem i zaštitom: nacionalne, rodne i ukupne ravnopravnosti; prava na zdravu životnu sredinu; prava potrošača-za jednog člana.
- prava lica sa invaliditetom ili socijalnom zaštitom, jednog člana.

Samo organizacije civilnog društva koje se dominantno ne finansiraju iz budžeta lokalne samouprave ili državnih institucija mogu biti dovoljno nezavisne da imenuju svoje predstavnike koji će bez različitih vidova uticaja predstavljati interese građana u javnom emiteru. Postoji značajan stepen vjerovatnoće da će se preko javnih ustanova kulture ili mjesnih zajednica i njihovih predstavnika na rad Savjeta, a onda i samog javnog emitera reflektovati politički uticaji onih koji dominantno utiču na finansiranje mjesnih zajednica i javnih ustanova iz oblasti kulture.

Odluka predviđa da se u roku od 8 dana od dana stupanja na snagu ove odluke, od strane nadležnog radnog tijela Skupštine Opštine raspiše javni poziv za imenovanje članova Savjeta _____, a da se svi akti javnog emitera usaglase sa ovom odlukom u roku od 90 dana.

Za sprovođenje ove Odluke nisu neophodna dodatna finansijska sredstva.